

de az elhagyott munkahelyeken megjelennek a fasiszták és megmutatják, hogy nemcsak meghalni, de élni is tudnak Itáliáért.

A hatalom átvétele után a fasizmus az olasz élet reorganizálását kezdi meg. Az ifjúság neveléséről épügy gondoskodik, mint az új nacionalista világszemlélet, belső megszervezettség és anyagi jólét nélkülözhetetlen előfeltételeiről. A fasiszta világnézet munkaprogramját Mussolini: *La dottrina del faszizma* c. írásában foglalta össze. A fasiszta államrend alapvető dogmája hogy a nemzet minden egyes tagja illeszkedik bele az állam célkitűzéseinek keretei közé. A totalitás elvének az a jőzan, de feltétlen formája érvényesül a politikában csakúgy, mint a munka és termelés kérdéseiben: mindent az államért, semmit az állam ellen, mert rajta kívül nincs élet. A kormány a magasabb nemzeti célok jegyében egyesít minden szellemi képességet és anyagi energiát. Így került sor a liberális gazdasági rendszernek megdöntésére is a fasizmus munkaalkotmányában, a *Carta del Lavoro*-ban. *Nemzeti és szociális* alapon rendezi ez az alkotmány a munkaszerződéseket, a munkaközvetítést, a munkásság jólétét, segélyezését, szakképzését és hazafias nevelését. A szindikátusok megszervezésével új tartalmat ad a munkások érdekvédelmének és elsöpri a liberalizmusnak a szabadversenyből eredő gazdasági méltánytalanságait. A fasizmusnak tehát végső és egyedüli igazoló célja összefogni minden építő és termelő erőt, fajszeretetet és hivatástudatot; munkát és tőkét egyaránt. Mélységesen szociális érzését pedig a *Dopolavoro* szervezet felállításával bizonyította be, ahol *intézményesen*, vagyis anyagilag és szellemileg biztosítja a munkásság szabadidejének kellemes és hasznos felhasználását. A Caesárok és pápák Rómája mellé tehát méltán sorolhatjuk ma a fasiszta Rómát, mely egy hinni és dolgozni tudó nemzetet adott Európának.

Villani — a több éves tapasztalás közvetlenségével — egész közel tud férközni az események és átalakulások szövevényéhez. Könyve nemcsak arra bizonyíték, hogy Mussolini egyéni hivatástudata miként szélesült ki történeti misszióvá, hanem tanulságos olvasmány minden reformok lázában élő nemzet számára. Nagyon kívánatos volna, hogy — főképp az olasz-magyar csereakciók révén kiutazó ifjaink — elmélkedjék át a fejezeteit,

Visy József.

LAPSZEMLE.

Magyar Tanítóképző, 1939. LII. évfolyam.

1. szám. *Dr. Somos Lajos: Mennyiben szolgálja a liceum a tanítóképzést?* A liceummal, mint új iskolatípussal tanítóképzésünk fejlődésének vonalát komoly törés fenyegeti. A liceumi nevelést szabályozó Utmutatás nem teszi lehetővé, hogy ez iskola a tanítóképző előiskolája és alsó tagozata legyen. Javasolja a liceumra nézve az „alsó-tagozat“ gondolatának és a tanítói „ránevelés“ szellemének érvényesítését, a liceumhoz gyakorló-iskola kapcsolását. A liceumnak a gyakorlati életpályákra nevelés csak másodrendű feladata legyen. *Dr. Veress István Tanulmányokat közöl a debreceni kollégium nevelési rendszeréből*, felmutatja, hogy a kollégium diákjaira a sok lelki erőt kívánó nélkülözések jellemnevelő hatással voltak. E jellemnevelést különösen előmozdította a vallásosan erkölcsi nevelésen kívül a kollégiumot átható klasszikus műveltség szelleme, nem különben az az önkormányzat, amelyet az ifjúság különféle alakban mindenkor élvezhet. E multjával tud a kollégium tanítani és hagyományaival nevelni.

2. szám. *Dr. Imre Sándor: A tanítóképzés és a liceum egymáshoz való viszonyát tisztázza.* A tanítóképzés új szervezete a fejlődés irányát követi, mert „fel-emeli a pályaválasztás alsó határát 4 évvel, vagyis azonossá teszi az összes szellemi pályák jelöltjeinek pályaválasztási idejével; elválasztja az általában való művelést a pályára készítéstől s biztosítja a tanítói munkakörre való előkészülés zavartalanságát azzal, hogy két évet egyedül ilyen célú tanulmányokra fordított”. Az érettségivel tanítóképzőben eltöltött két év tapasztalatai azt bizonyítják, hogy aki tudatos pályaválasztással készül tanítónak, abban a neve'oi lelkület a kívánt mértékben kialakul; az eddigi rend sem tudta jobban biztosítani a tanítónevelésben nagy szerepet játszó gyermek-megismerést a fejletlen, inkább magával törődő tanítónövendék számára, mint majd tudja az új rend a fejlettebb értelműeknek a tanítóképző-akadémiában. Nagy dolog az is, hogy a tanítóképzés szelleme a nagy képességűnek tervezett liceumban is térhez jut, tehát ezentúl egyetemesen alakító szellem lesz, amiből a nemzet nagy tömegének kedvező benső a'kulása remélhető.

A vita alá bocsátott *tanítóképző-akadémia tartalmáról Molnár Oszkár* fejt ki véleményét és ad óratervi javaslatot. Áttekinti más államok tanítóképzésének rendkívül tarka képét és a kérdést a népoktatással egybevetve vizsgálja. Figyelmünkbe ajánlja: a főiskolai tanítóképzők csaknem kizárólag a szakképzést szolgálják, azzal a feltételezéssel, hogy az oda felvett hallgatók már birnak annyi általános ismerettel, amennyi a tanítói munkakör ellátásához szükséges. A tanító a hivatása közben nyújtandó ismereteknek teljesen birtokában legyen, ezért a tanítóképző-akadémia óratervébe minden olyan tárgyat be kell iktatni, amely a liceumban nem fordul elő, de a népiskolában tanítani kell; ehhez járul a szakképzés.

3. szám. A f. irat a tanítóképző-akadémia óraterv-vitáját folytatja, ennek értékét *Molnár Oszkár* szerkesztő méri le. Tüzetes hozzászólásokat közöl a lap a kérdésről. *Mesterházy Jenő* Magyar művelődési és társadalmi ismeretek tanítását kívánja, *dr. Jelítainé Lajos Mária dr.* a módszertannak az eddiginél nagyobb óraszámát kéri és szemináriumi gyakorlatok beillesztését. *Wagner Ferenc* jónak látja, ha a társadalmi és szellemi élet alakulásának vizsgálata is tárgya lesz az akadémiának, de ez foglalja magában a magyar öntudat fejlődésének történetét is. *Mácsay Károly* a tanítóképző-akadémia főiskola-jellegének tisztázását tartja jelentősnek; meg kell keresni az új iskola helyét köznevelésünk mai szervezetében, mert ez a berendezés, vezetés, tanulmányi rend, vizsgálatok és minősítés sok-sok részletére döntő. *Csekő Árpád* a szándékolt szemináriumi órák helyét kutatja, *Kiss Lajos* attól óv, hogy ne akarjunk az új iskolatípussal felfedező, modernnek lenni, különösen a nemzeti öntudat tanításának elhatározásában.

Juhász Béla.

A Jövő Utjain. 1938. évfolyam.

1. s-. *Nyireő Éva: A mai ifjúság olvasmányai és a túlkorai olvasmányok veszedelme.* A mai gyermek megdöbbentő koraérettsége az ifjúság olvasmányaiban is visszatükröződik. A 8 éves gyermekek a 10 éveseknek írt könyveket olvassák. Azok a könyvek, amelyeket a pedagógiai gondoskodás a 14—17 éveseknek szánt, csak 12, legfeljebb 13 éves koráig érdekli a mai gyermeket. 14 éves kor után már többnyire csak a felnőtteknek (vagy még azoknak sem) való irodalmat bújják. Elszomorító a 14 éven felüli gyermekek és serdülők (különösen leányok) olvasmányainak tanulmányozása. Bőven találkozunk „kedvenc” olvasmányok között Balzac, Maupassant, Dosztojevszkij, Erdős Renée . . . stb. az ifjú lelket megmérgező és a kedélyt kiölő munkáival.